

Sl.No. 100497

HSTAT/022(G)/14

(MAY, 2014)

પ્રશ્નપુસ્તિકાનો કોડ

Question Paper
Booklet Code

A

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ કસોટીમાં કુલ 100 પ્રશ્નો છે. દરેક પ્રશ્નનો ગુણ 1 છે.
- 2) તમામ કસોટીઓ બહુવિકલ્પ પ્રકારની છે. ચાર વિકલ્પોમાંથી એક જ વિકલ્પ સાચો જવાબ છે, જે ધ્યાનપૂર્વક વાંચી જવા અને OMR Sheet ઉપર નિયત સ્થળે તમારો ઉત્તર સાચા વિકલ્પની સામેના વર્તુળને ઘટ્ટ [●] કરીને નોંધવા વિનંતી છે.
- 3) પ્રશ્નપત્રના મથાળે જમણી બાજુ ખાનામાં પ્રશ્નપુસ્તિકાનો કોડ નંબર લખવામાં આવ્યો છે. ઉમેદવારોએ આ નંબર OMR Sheet ઉપર દર્શાવવામાં આવેલી જગ્યાએ ચીવટપૂર્વક આંકડામાં તેમજ વર્તુળને ઘટ્ટ બનાવીને લખવાનો છે.
- 4) OMR Sheet ઉપર લખવામાં આવેલો પ્રશ્નપુસ્તિકાનો કોડ અને પ્રશ્નપત્ર ઉપર લખેલો નંબર સમાન હોય તેની ખાતરી કરી લેશો. આમાં વિસંગતતા હોય તો ખંડ નિરીક્ષકને તરત જ જાણ કરી OMR Sheet અથવા પ્રશ્નપત્ર અથવા બંને બદલી આપવા માટે જણાવશો જેથી બંને સેટ એક જ નંબરના થાય.
- 5) ઉમેદવારે તેને આપવામાં આવેલા પ્રશ્નપુસ્તિકાનો કોડ હાજરીપત્રકમાં નિયત સ્થળે લખવાનો છે.
- 6) OMR Sheet ઉપર વિગતો લખવા માટે તેમજ જવાબો નોંધવા માટે કાળી/ભૂરી બોલપોઇન્ટ પેનનો જ ઉપયોગ કરશો.
- 7) OMR Sheet ઉપર 'હાર્ડ ઇર્લેડ' કે કરેક્શન શાહીનો ઉપયોગ કરવાની છૂટ નથી.

- 1) અર્થશાસ્ત્ર અંગેની કોની વ્યાખ્યા અર્થશાસ્ત્રને અર્થ-નીતિ શાસ્ત્ર ગણાવે છે ?
 (A) માર્શલ (B) પિગુ
 (C) એડમ સ્મિથ (D) કોટિલ્ય
- 2) અર્થશાસ્ત્ર એ _____ ?
 (A) કળા છે. (B) વિજ્ઞાન છે.
 (C) કળા અને વિજ્ઞાન બંને છે. (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં...
- 3) કુલ તુષ્ટિગુણ જ્યારે મહત્તમ હોય ત્યારે સીમાંત તુષ્ટિગુણ _____
 (A) વધારે (B) ઓછો
 (C) શૂન્ય (D) સરખો
- 4) ગ્રાહકની સમતુલાની શરત મુજબ સ્પર્શ બિંદુએ તટસ્થ રેખા ઉદ્ગમ બિંદુને કેવી હોવી જોઈએ ?
 (A) અંતર્ગોળ (B) બહિર્ગોળ
 (C) સીધી લાઈન (D) નીચે તરફ રેખા
- 5) અવેજવસ્તુઓની બાબતમાં માંગની પ્રતિમૂલ્ય સાપેક્ષતા કેવી હશે ?
 (A) ઋણ (B) અનંત
 (C) ધન (D) શૂન્ય
- 6) ગિફ્ટ વસ્તુઓની કિંમતમાં ઘટાડો થતાં, વાસ્તવિક આવક વધતાં ગિફ્ટ વસ્તુઓની માંગમાં શું પરિવર્તન જોવા મળે છે ?
 (A) વધે છે. (B) ઘટે છે.
 (C) સરખું રહે છે. (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 7) માંગરેખા ઉભી સીધી લીટી હોય તો માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા કેવી હોય છે ?
 (A) શૂન્ય (B) અનંત
 (C) અસ્થિતિસ્થાપક (D) સ્થિતિસ્થાપક
- 8) શ્રમની બાબતમાં, વેતનદર વધારવા છતાં શ્રમનો પુરવઠો _____ ?
 (A) વધે પણ. (B) ઘટે પણ.
 (C) સરખો રહે. (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં.

- 9) કિંમતનાં વધારાને કારણે પુરવઠો વધે તેને શું કહેવાય ?
 ✓ (A) વિસ્તરણ (B) સંકોચન
 (C) વધારો (D) ઘટાડો
- 10) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો ?
 (A) રશિયન ✓ (B) ઓસ્ટ્રિયન
 (C) ઓસ્ટ્રેલિયન (D) ફ્રેન્ચ
- 11) પૂર્ણ હરિકાઈ વાળા બજારમાં સીમાન્ત આવક અને સરેરાશ આવક _____ હોય છે.
 (A) જુદા જુદા ✓ (B) સરખા
 (C) શૂન્ય (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 12) કુલ આવકને _____ વડે ભાગવાથી સરેરાશ આવક મળે.
 (A) ઉત્પાદિત એકમો ✓ (B) વેચેલા એકમો
 (C) કુલ ખર્ચ (D) સીમાન્ત આવક
- 13) ઘઉંની કિંમતમાં વધારો થવાથી જુવારનાં પુરવઠા પર શું અસર થાય છે ?
 (A) વધે (B) સરખું રહે
 ✓ (C) ઘટે (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 14) કયા પ્રકારનાં બજારમાં લાંબા ગાળે એકમ સામાન્ય નફો મેળવે છે ?
 (A) ઈજરાશાહી (B) ઈજરાયુક્ત હરિકાઈ
 ✓ (C) પૂર્ણ હરિકાઈ (D) અલ્પ હસ્તક ઈજરો
- 15) કયા પ્રકારનાં બજારમાં એક એકમ = એક ઉદ્યોગની પરિસ્થિતિ જોવા મળે છે ?
 (A) પૂર્ણ હરિકાઈ (B) દ્વિહસ્તક ઈજરો
 ✓ (C) ઈજરાશાહી (D) અલ્પ હસ્તક ઈજરો
- 16) ઉત્પાદનનું કયું સાધન ભૌગોલિક અને વ્યાવસાયિક _____ બંને ગતિશીલતા ધરાવતું નથી ?
 (A) શ્રમ (B) મૂડી
 ✓ (C) જમીન (D) નિયોજક
- 17) કેઈન્સનાં મતે વ્યાજનો દર શેના વડે નક્કી થાય છે ?
 (A) નાણાંની માંગ અને પુરવઠો (B) નાણાંની માંગ અને તરલતા પસંદગી
 ✓ (C) નાણાંનો પુરવઠો અને તરલતા પસંદગી (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં

- 18) નીચેનામાંથી કઈ અલિપ્ત અર્થતંત્રમાં આવકનો ચક્રીય પ્રવાહની ધારણા નથી ?
 (A) શૂન્ય ખચત (B) સરકારની ગેરહાજરી
 (C) વિદેશ વેપારની ગેરહાજરી (D) મૂડી રોકાણ ઊંચું છે.
- 19) રાષ્ટ્રીય આવક ગણતરીની આવક પદ્ધતિમાં કઈ બાબતનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (A) ભાડું (B) મિશ્ર આવક
 (C) બદલા ચૂકવણીઓ (D) વ્યાજ
- 20) “સમરૂપ એકમો” - આ કયા પ્રકારનાં બજારની લાક્ષણિકતા છે ?
 (A) ઈજારાશાહી (B) પૂર્ણ હરીફાઈવાળું બજાર
 (C) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (D) અલ્પ હસ્તક ઈજારો
- 21) ભારતીય રેલ્વે સેવાઓ શેનું ઉદાહરણ છે ?
 (A) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (B) અલ્પ હસ્તક ઈજારો
 (C) કિંમત ભેવભાવયુક્ત ઈજારો (D) દ્વિહસ્તક ઈજારો
- 22) જમીનનો પુરવઠો _____ હોય છે.
 (A) સ્થિતિ સ્થાપક (B) બિન સ્થિતિ સ્થાપક
 (C) શૂન્ય (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 23) પૂર્ણ હરીફાઈવાળા બજારમાં સીમાન્ત આવક ઉત્પાદકતા અને સીમાંત ઉત્પાદન કેવા હોય છે ?
 (A) જુદા જુદા (B) સરખા
 (C) શૂન્ય (D) એક
- 24) કોઈપણ સાધનની માંગરેખાનો ઢાળ કેવો હોય છે ?
 (A) ઋણ (B) ધન
 (C) સ્થિર (D) અસ્થિર
- 25) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રને નૂતન અર્થશાસ્ત્ર તરીકે પ્રચલિત કરવામાં મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે ?
 (A) પ્રો. માર્શલ (B) પ્રો. રોબિન્સ
 (C) લોર્ડ કેઈન્સ (D) એડમ સ્મિથ

- 26) પ્રો. ફિશરનાં નાણાંના પરિમાણનાં સિદ્ધાંત મુજબ નાણાંના જથ્થા અને કિંમત વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
 (A) પરોક્ષ (B) પ્રત્યક્ષ
 ✓ (C) સીધો અને સપ્રમાણ (D) અપ્રત્યક્ષ અને સપ્રમાણ
- 27) ચીજવસ્તુઓનાં બજાર ભાવ સાધનોના વળતર કરતાં _____ ને કારણે વધુ હોય છે ?
 (A) પ્રત્યક્ષ કરવેરા ✓ (B) પરોક્ષ કરવેરા
 (C) સબસીડી (D) ધસારો
- 28) જો સીમાંત અચતવૃત્તિ 0.25 છે તો સીમાંત અર્થવૃત્તિ કેટલી હશે ?
 (A) 0.1 ✓ (B) 0.75
 (C) 0.25 (D) 1
- 29) ટેકનોલોજી બદલાવવાને કારણે નવી વસ્તુનાં ઉત્પાદન માટે જરૂરી મૂડીરોકાણ કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (A) પ્રેરિત મૂડીરોકાણ ✓ (B) સ્વાયત્ત મૂડીરોકાણ
 (C) પ્રત્યક્ષ મૂડીરોકાણ (D) અપ્રત્યક્ષ મૂડીરોકાણ
- 30) 1931 માં ગુણકનો ખ્યાલ કોણે રજૂ કર્યો ?
 (A) પ્રો. આર. એન. ખાન ✓ (B) પ્રો. આર. એફ. કાહન
 (C) પ્રો. કેઈન્સ (D) પ્રો. માલ્થસ
- 31) નાણાં ના મૂલ્ય અને કિંમત વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
 ✓ (A) પરોક્ષ સંબંધ (B) કોઈ સંબંધ નથી
 (C) પ્રત્યક્ષ સંબંધ (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 32) જો $r = 10\%$ હોય તો શાખ સર્જન કયા દરે વધશે ?
 (A) 20 ગણો ✓ (B) 10 ગણો
 (C) 5 ગણો (D) 100 ગણો
- 33) કુલ અર્થ અને કુલ આવક વચ્ચેનાં તફાવતને શું કહેવાય છે ?
 (A) મહેસુલી ખાદ્ય (B) પ્રાથમિક ખાદ્ય
 ✓ (C) અંદાજપત્રીય ખાદ્ય (D) રાજકોષીય ખાદ્ય

- 34) નાણાંકીય અને ભૌતિક અસ્કયામતોનાં સર્જન માટે કરાતું ખર્ચ શું કહેવાય ?
 (A) મહેસુલી ખર્ચ (B) બિન ઉત્પાદક ખર્ચ
 (C) મૂડી ખર્ચ (D) ચાલું ખર્ચ
- 35) માથાદીઠ આવક અને જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો સમન્વય કરીને રચાયેલા આંકનું મૂલ્ય કેટલું હોય છે ?
 (A) 0 (B) 1
 (C) 0 થી 1 ની વચ્ચે (D) 1 કરતાં વધુ
- 36) જાહેર બાંધકામ ખાતાની રચના કયા વર્ષમાં થઈ ?
 (A) 1850 (B) 1870
 (C) 1855 (D) 1856
- 37) યંત્રો - ઓજારો અને માનવ શ્રમની મદદથી એક પ્રકારનાં પદાર્થોનું રૂપાંતર બીજા પ્રકારનાં પદાર્થોમાં કરવામાં આવે છે. આ પ્રવૃત્તિનો સમાવેશ કયા વિભાગમાં થાય છે ?
 (A) પ્રાથમિક વિભાગ (B) દ્વિતીય વિભાગ
 (C) સેવા વિભાગ (D) ખાનગી વિભાગ
- 38) શ્રીલંકા અને પાકિસ્તાન જેવા દેશોમાં ઉત્પાદનનાં દષ્ટિકોણથી પ્રાથમિક ક્ષેત્રનું મહત્ત્વ કેટલું છે ?
 (A) વધારે (B) ઓછું
 (C) રોજગારીનાં દષ્ટિ બિંદુ જેટલું (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 39) વિશ્વબેંકનાં મતે આંતર-માળખામાં એક ટકાની વૃદ્ધિ રાષ્ટ્રીય પેદાશમાં _____ ટકાની વૃદ્ધિ લાવી શકે છે ?
 (A) વધતી નથી (B) 10 ટકા
 (C) 1 ટકા (D) 5 ટકા
- 40) ભારતીય આયોજન પંચ જાહેરક્ષેત્રનાં નાણાં ભંડોળમાંથી કેટલા ટકા ભંડોળ પાયાની સવલતો પર ખર્ચે છે ?
 (A) 20 ટકા (B) 50 ટકા
 (C) 40 ટકા (D) 10 ટકા
- 41) ભારતીય એરપોર્ટ ઓથોરીટી કેટલા આંતર-રાષ્ટ્રીય એરપોર્ટની જાળવણી અને સંચાલન કરે છે ?
 (A) 5 (B) 4
 (C) 6 (D) 2

- 42) ભારતમાં ગેસનું પરીવહન કઈ સંસ્થા કરે છે ?
 (A) ગેસ એશોસીએશન ઓફ ઈન્ડિયા (B) ગેસ ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઈન્ડિયા
 ✓ (C) ગેસ ઓથોરીટી ઓફ ઈન્ડિયા લીમિટેડ (D) ગેસ કોરપોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા
- 43) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ અર્થશાસ્ત્રમાં માનવ મૂડીનું મહત્ત્વ સમજાવ્યું છે ?
 (A) પ્રો. રોબિન્સ (B) પ્રો. પિગુ
 ✓ (C) પ્રો. માર્શલ (D) પ્રો. કેઈન્સ
- 44) ભારતીય ધોરણ પ્રમાણે જે વ્યક્તિ ઓછામાં ઓછી એક ભાષા લખી-વાંચી શકે-તે સાક્ષાર-કઈ વય મર્યાદામાં હોય ?
 (A) 15 વર્ષ (B) 15 વર્ષ કે તેથી ઉપર
 (C) 7 વર્ષ ✓ (D) 7 વર્ષ કે તેથી ઉપર
- 45) શિક્ષણનો કયો તબક્કો માનવ-વિકાસ માટે મહત્ત્વનો છે ?
 (A) પ્રાથમિક શિક્ષણ ✓ (B) ઉચ્ચ શિક્ષણ
 (C) માધ્યમિક શિક્ષણ (D) યુનિવર્સિટી શિક્ષણ
- 46) દર _____ ની વસ્તીએ સ્વાસ્થ્ય પેટા કેન્દ્રની સ્થાપના કરવામાં આવી છે ?
 (A) 30,000 (B) 10,000
 ✓ (C) 5,000 (D) 6,000
- 47) કયા પરિબળે ભારતમાં જળમાર્ગોનાં વિકાસમાં અવરોધ ઉભો કર્યો ?
 (A) પીવાના પાણીની જરૂરિયાત
 ✓ (B) સિંચાઈનાં પાણીની જરૂરિયાત
 (C) વીજળી ઉત્પાદન માટે પાણીની જરૂરિયાત
 (D) ઔદ્યોગિક ઉપયોગો માટે પાણીની જરૂરિયાત
- 48) ફ્રાન્સ અને જર્મનીમાં આર્થિક વિકાસ કઈ અર્થ વ્યવસ્થા હેઠળ થયો ?
 (A) આયોજન ✓ (B) બજારતંત્ર
 (C) મિશ્ર અર્થતંત્ર (D) ત્રણેમાંથી એકપણ નહીં
- 49) દેશનાં આંતરિક સાધનોની મદદથી અર્થતંત્રનો ઊંચો વૃદ્ધિ દર ટકાવી રાખવાની ક્ષમતા એટલે _____ ?
 (A) સ્વાવલંબન ✓ (B) આત્મનિર્ભરતા
 (C) સ્વસિદ્ધિ (D) સ્વઉત્પાદન

- 50) આયાત-અવેજીકરણ નીતિ કયો ઉદ્દેશ પ્રાપ્ત કરવામાં મદદરૂપ છે ?
 (A) આર્થિક વૃદ્ધિ (B) આત્મનિર્ભરતા
 (C) બેરોજગારી ઘટાડવામાં (D) અસમાનતા ઘટાડવામાં
- 51) નીચેનામાંથી કયા ઘટકનો જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તા આંકમાં સમાવેશ થતો નથી ?
 (A) શિક્ષણ (B) બાળમૃત્યુદર
 (C) જીવન ધોરણ (D) અપેક્ષિત આયુષ્ય
- 52) નવા બિયારણની શોધ અને તેનાં ખેતીક્ષેત્રમાં ઉપયોગને લીધે ઘઉં અને ચોખાનાં ઉત્પાદનમાં થતાં વધારાને શું કહેવાય ?
 (A) આર્થિક વિકાસ (B) આર્થિક વૃદ્ધિ
 (C) આર્થિક સ્થિતિતા (D) આર્થિક સ્થિરતા
- 53) સંપોષિત વિકાસનો ખ્યાલ _____ ની જાળવણીનું મહત્ત્વ દર્શાવે છે ?
 (A) પર્યાવરણીય કચરો (B) પ્રદૂષણ
 (C) પર્યાવરણીય સ્ત્રોત (D) ભવિષ્યની પેઢી
- 54) ભારતની સરખામણીમાં નીચેનામાંથી કયા દેશે ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનનો ઊંચો વૃદ્ધિદર મેળવ્યો છે ?
 (A) શ્રીલંકા (B) બ્રાઝિલ
 (C) પાકિસ્તાન (D) નેપાલ
- 55) ભારતમાં આયોજન કાળ દરમિયાન કુળાવાનો દર કેટલાં ટકા રહ્યો છે ?
 (A) 10 ટકા (B) 8 ટકા
 (C) 6 થી 7 ટકા (D) 4 થી 5 ટકા
- 56) લોકોનાં આર્થિક વ્યવહારોમાં સરકાર દ્વારા મૂકાયેલા અંકુશો અને નિયંત્રણોમાં ઘટાડા કરવાની પ્રક્રિયાને શું કહેવાય છે ?
 (A) ઉદારીકરણ (B) ખાનગીકરણ
 (C) વૈશ્વિકીકરણ (D) ઔદ્યોગિકીકરણ

- 57) આર્થિક સત્તાનું કેન્દ્રીકરણ અને ઈજ્જરાશાહી પર અંકુશ રાખવા માટે કયો કાયદો પસાર કર્યો ?
 (A) મોનોપોલીસ્ટીક અને રિસ્ટ્રીક્ટીવ ટ્રાન્સપોર્ટ પ્રેક્ટીસીસ એક્ટ
 ✓ (B) મોનોપોલીઝ અને રિસ્ટ્રીક્ટીવ ટ્રેડ પ્રેક્ટીસીસ એક્ટ
 (C) મોનો પોલીસ્ટીક એન્ડ રેગ્યુલેટરી ટ્રેડ પ્રેક્ટીસીસ એક્ટ
 (D) મોનોપોલીસ્ટીક એન્ડ રિજયોનલ ટ્રેડ પ્રેક્ટીસીસ એક્ટ
- 58) 1999-2000 માં ભારતમાં કુલ રાષ્ટ્રીય આવકમાં નિકાસનો ફાળો કેટલો હતો ?
 (A) 5.7 ટકા
 ✓ (B) 9.7 ટકા
 (C) 10.7 ટકા
 (D) 6.7 ટકા
- 59) 1951 થી 2001 માં ભારતની કુલ વસ્તીમાં કેટલા ગણો વધારો થયો ?
 (A) 4 ગણો
 (B) 2 ગણો
 ✓ (C) 3 ગણો
 (D) 5 ગણો
- 60) જે વસ્તી ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં ભાગ ન લેતી હોય તેવી વસ્તીને અર્થશાસ્ત્રમાં _____ કહેવાય છે ?
 (A) ઉત્પાદકીય વસ્તી
 ✓ (B) બિન ઉત્પાદકીય વસ્તી
 (C) બેરોજગાર વસ્તી
 (D) બિન ક્રિયાશીલ વસ્તી
- 61) “જો અનાજનાં ઉત્પાદન વૃદ્ધિનાં દર કરતાં વસ્તી વૃદ્ધિનો દર વધારે હશે તો લોકો ભૂખમરાથી મરી જશે” - આ વિચાર કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો ?
 (A) માર્શલ
 ✓ (B) થોમસ માલ્થસ
 (C) સાર્દમન કુઝનેટ
 (D) રોબિન્સ
- 62) “પીપલ્સ - પ્લાન ” કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો ?
 (A) સર એમ. વિશ્વ સરૈયા
 ✓ (B) શ્રી એમ. એન. રોય
 (C) શ્રી એમ. એસ. સ્વામિનાથન્
 (D) શ્રી એન. એમ. રોય
- 63) છેલ્લી વસ્તીનીતિ કયારે ઘડવામાં આવી ?
 (A) 1950
 (B) 1951
 ✓ (C) 2000
 (D) 1990
- 64) ડૉ. એમ. એસ. સ્વામિનાથનની અધ્યક્ષતા હેઠળની વસ્તીનીતિનાં ઉદ્દેશ્ય મુજબ કયા વર્ષ સુધીમાં ભારતની વસ્તીને સંપોષિત વિકાસ માટે સ્થિર કરી શકાય ?
 (A) 2014
 (B) 2015
 ✓ (C) 2045
 (D) 2054

- 65) વિશ્વ બેંક અહેવાલ 2002 પ્રમાણે, 1997 માં ભારતમાં સૌથી નીચલા સ્તરે 10 ટકા ગરીબ વસ્તીને કુલ રાષ્ટ્રીય આવકનાં કેટલા ટકા મળ્યા ?
 (A) 2.5 ટકા (B) 1.6 ટકા
 (C) 3.5 ટકા (D) 3.0 ટકા
- 66) આંતર-રાષ્ટ્રીય ધોરણ મુજબ કોને ગરીબ કહેવાય ?
 (A) જેની દૈનિક આવક 2 ડોલર હોય. (B) જેની દૈનિક આવક 1 ડોલર હોય.
 (C) જેની દૈનિક આવક 3 ડોલર હોય. (D) જેની દૈનિક આવક 4 ડોલર હોય.
- 67) કઈ યોજના ગ્રામ્ય-વિસ્તારમાં સવેતન ખાદ્ય-સુરક્ષાનું ધ્યેય રાખે છે ?
 (A) શહેરી વિસ્તાર માટે સ્વરોજગાર યોજના.
 (B) સામાજિક સુરક્ષા કાર્યક્રમ.
 (C) સંપૂર્ણ ગ્રામિણ રોજગાર યોજના.
 (D) સુવર્ણ જયંતી ગ્રામ રોજગાર યોજના.
- 68) સરકારે ગરીબ-કુટુંબોને ખાદ્ય (ધાન્ય)-સુરક્ષા કઈ યોજના દ્વારા પૂરી પાડી ?
 (A) રાષ્ટ્રીય કુટુંબ લાભ યોજના (B) રાષ્ટ્રીય વૃદ્ધાવસ્થા પેન્શન યોજના
 (C) જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા (D) સામાજિક સલામતી કાર્યક્રમ
- 69) ભારતમાં બેકારીનું મૂળ કારણ _____ છે.
 (A) ટેકનોલોજીમાં બદલાવ (B) વસ્તી વધારો
 (C) અર્થતંત્રમાં માળખાકીય ખામી (D) સાક્ષરતાનાં પ્રમાણમાં વધારો
- 70) પ્રચલ્ન બેકારીમાં શ્રમિકની સીમાન્ત ઉત્પાદકતા કેટલી હોય છે ?
 (A) 0 - શૂન્ય (B) વધારે
 (C) ઓછી (D) અનંત
- 71) 1992 માં પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ માટે વિશ્વસ્તરે પરિષદનું આયોજન ક્યાં થયું ?
 (A) બ્રેઝિલમાં (B) સ્ટોકહોમ
 (C) બ્રાઝિલ (રીયો-ડી-જાનેરો) (D) ભારત
- 72) ચિલ્કા સરોવર ક્યાં આવેલું છે ?
 (A) કેરળ (B) ગુજરાત
 (C) ઓરિસ્સા (D) બેંગલોર

- 73) 1971, 1981 અને 1991 ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં શહેરની વસ્તી-ગીચતા કેટલી છે ?
 (A) 5000 (B) 4000
 ✓ (C) 400 કે તેથી વધારે (D) 300 કે તેથી વધારે
- 74) ભારતમાં સામાન્ય રીતે કયા વય-જૂથનાં લોકો ગ્રામિણ-વિસ્તારથી શહેરી-વિસ્તારમાં સ્થળાંતર કરે છે ?
 (A) 18 થી 25 વર્ષ (B) 18 થી 20 વર્ષ
 ✓ (C) 15 થી 25 વર્ષ (D) 15 થી 60 વર્ષ
- 75) ભારત સરકારે અપનાવેલી શહેરીકરણની નીતિ પ્રમાણે _____ વસ્તી ધરાવતાં વિસ્તારમાં ઉદ્યોગો સ્થાપી શકાય નહીં.
 ✓ (A) 10 લાખની (B) 5 લાખની
 (C) 6 લાખની (D) 7 લાખની
- 76) સ્વતંત્રતા બાદ ભારતનાં કૃષિ વિકાસને કયા બે સમયગાળામાં વહેંચી શકાય ?
 (A) 1947 થી 1965 અને 1968 પછી
 ✓ (B) 1947 થી 1968 અને 1968 પછી
 (C) 1947 થી 1966 અને 1986 પછી
 (D) 1947 થી 1960 અને 1968 પછી
- 77) કૃષિ વિકાસ થતાં રોકડીયા પાકનાં ખેડાણ હેઠળનાં વિસ્તારમાં શું પરિવર્તન આવે ?
 ✓ (A) વધે છે. (B) ઘટે છે.
 (C) બદલાતું નથી. (D) ત્રણેમાંથી એક પણ નહીં.
- 78) ભારતમાં મોટા ખેડૂતો કેટલા હેક્ટર જમીન ધરાવે છે ?
 (A) 4 થી 10 હેક્ટર (B) 10 કે તેથી વધુ હેક્ટર
 (C) 10 કરતાં ઓછા હેક્ટર ✓ (D) 1 થી 4 હેક્ટર
- 79) નીચેનામાંથી કયું પરિબળ કૃષિ પ્રક્રિયાને ઝડપી બનાવે છે ?
 (A) સિંચાઈની સગવડ (B) શિક્ષણનો વ્યાપ
 ✓ (C) યાંત્રિકરણ (D) જમીન સુધારાઓ
- 80) હિન્દુસ્તાન પેટ્રોકેમિકલ લીમીટેડ એ કયા પ્રકારનાં ઉદ્યોગનું ઉદાહરણ છે ?
 (A) ખાનગી ક્ષેત્ર (B) જાહેર ક્ષેત્ર
 ✓ (C) સંયુક્ત સાહસ (D) સહકારી ક્ષેત્ર

- 81) નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા એકમ પાઠ આયોજનની છે ?
- (A) એક તાસમાં નાના મુદ્દાનું આયોજન
(B) 35 કે 40 મિનિટના સમય પૂરતું આયોજન
(C) 5 થી 7 મિનિટના સમય પૂરતું આયોજન
(D) ચારથી છ તાસ સતત ચાલે તેવું સળંગ પાઠ આયોજન
- 82) “ભારતમાં ગરીબી” પાઠમાંથી “સાપેક્ષ ગરીબી” – એકમનું પાઠ આયોજન કરવા માટે સૌથી છેલ્લું સોપાન કયું લઈ શકાય ?
- (A) વિષયાભિમુખ (B) પ્રશ્નોત્તરી
(C) કા.પા. કાર્ય (D) મૂલ્યાંકન કસોટી
- 83) સુદઢીકરણ કૌશલ્યનું ઘટક કયું છે ?
- (A) શાબ્દિક હકારાત્મક સુદઢક (B) અશાબ્દિક નકારાત્મક સુદઢક
(C) અશાબ્દિક હકારાત્મક સુદઢક (D) ઉપરનાં બધાંજ
- 84) સહુપ્રથમ માઈક્રો ટીચિંગ શબ્દનો પ્રયોગ કોણે કર્યો ?
- (A) બુસ (B) ડ્વાઈટ એલન
(C) ડૉ. પાસી (D) કેલન બૅક
- 85) ઇતિહાસ વિષયનો ભાષા સાથેનો અનુબંધ નીચેના કયા વિકલ્પ સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?
- (A) સમયરેખા (B) શિવાજીનું હાલરડું
(C) મૃત્યુદર (D) ઉપરનામાંથી એકેય નહીં
- 86) ઇતિહાસ વિષયનો વિજ્ઞાન સાથેનો અનુબંધ નીચેના કયા વિકલ્પ સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?
- (A) બારડોલી સત્યાગ્રહ (B) તાજમહેલ કાવ્ય
(C) ચક્રની શોધ (D) ભારતમાં બેરોજગારી

87) વિદ્યાર્થીઓમાં પૂર્વજ્ઞાન અને નવાજ્ઞાન વચ્ચેનું અંતર ઘટાડવા માટે કયા કૌશલ્યનો ઉપયોગ કરશો ?

(A) કા.પા. કૌશલ્ય

(B) સુદૃઢીકરણ કૌશલ્ય

(C) વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય

(D) પ્રશ્ન ઊંડાણ કૌશલ્ય

88) પ્રશ્નના બંધારણમાં નીચેનામાંથી કઈ બાબતો પર વધુ ભાર મૂકવામાં આવે છે ?

(A) પ્રશ્ન ક્રમિકતા ધરાવતો હોવો જોઈએ.

(B) વ્યાકરણ અને વાક્ય રચનાની દૃષ્ટિએ શુદ્ધ હોવો જોઈએ.

(C) પ્રશ્ન મિતાક્ષરી (ટૂંકો) હોવો જોઈએ.

(D) ઉપરના બધાંજ.

89) શિક્ષકને વર્ગખંડમાં રોજબરોજ નડતા પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે કયા પ્રકારનું સંશોધન કરી શકાય ?

(A) ઐતિહાસિક સંશોધન

(B) ક્રિયાત્મક સંશોધન

(C) લઘુશોધ નિબંધ

(D) સામાજિક સંશોધન

90) જૂથચર્યા પદ્ધતિમાં નીચેનામાંથી જૂથ પાડવાની કઈ રીત પ્રચલિત છે ?

(A) વર્ગની સામાજિકતામીતિ અનુસાર

(B) વર્ગની બૌદ્ધિક યોગ્યતા અનુસાર

(C) વર્ગના પત્રક ક્રમાંક અનુસાર

(D) ઉપરની બધીજ રીત

91) નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા નાટ્યીકરણ પદ્ધતિની નથી ?

(A) બાળકોની સ્મરણશક્તિ કેળવાય છે.

(B) રસપ્રદ અને વિવિધતાવાળી હકીકતો કાયમને માટે યાદ રહે છે.

(C) ભૂતકાળ મૂર્ત સ્વરૂપે પ્રગટ થાય છે.

(D) અભિવ્યક્તિ સ્પષ્ટ બનતી નથી.

92) નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડની નથી ?

(A) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડમાં વિવિધ રાસાયણિક પદાર્થો હોવા જોઈએ.

(B) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડમાં નક્શાઓ હોવા જોઈએ.

(C) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડમાં ફિલ્મ પ્રોજેક્ટર હોવું જોઈએ.

(D) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડમાં ચિત્રો-ચાર્ટ વગેરે હોવા જોઈએ.

93) નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી પ્રશ્ન પૂછવાની સાચી પ્રક્રિયા કઈ નથી ?

- (A) પ્રશ્ન યોગ્ય અવાજે પૂછવા
- (B) પ્રશ્ન સમગ્ર વર્ગ સમક્ષ પૂછવા
- ✓ (C) પ્રશ્ન ખૂબ ધીમેથી પૂછવા
- (D) યોગ્ય શબ્દ પર ભાર મૂકી પ્રશ્ન પૂછવા

94) વર્ગમાં શિક્ષકને પ્રશ્નનો ઉત્તર નહીં મળવાનાં કારણો નીચેનામાંથી કયા છે ?

- (A) પૂછાયેલા પ્રશ્નો એકમ સાથે સુસંગત ન હોય.
- (B) પ્રશ્ન સમયે વિદ્યાર્થીઓ બેધ્યાન હોય.
- (C) વિદ્યાર્થીની વ્યક્તિગત અને જ્ઞાન કક્ષાથી ઊંચીકક્ષાના પ્રશ્નો હોય.
- ✓ (D) ઉપરના બધાંજ.

95) શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને “આઝાદ હિંદ ફોઝ અને સુભાષચંદ્ર બોઝ” વિશે શીખવતી વખતે નીચે મુજબના પ્રશ્નો પૂછે છે, તો તેમાં કયા પ્રશ્નો ક્રમિક નથી ?

- (1) સુભાષચંદ્ર બોઝનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ?
- (2) તેઓ કઈ સાલમાં મૃત્યુ પામ્યા ?
- (3) તેમના પિતાનું નામ શું હતું ?
- (4) સુભાષચંદ્ર ICS ની પરીક્ષામાં કયા ક્રમે ઉત્તીર્ણ થયા ?
- (5) ઈ.સ. 1943 માં જાપાનના વડા પ્રધાન કોણ હતા ?
- (A) પ્રશ્ન નં. 3 અને 1 ક્રમિક નથી.
- (B) પ્રશ્ન નં. 4 અને 5 ક્રમિક નથી.
- ✓ (C) પ્રશ્ન નં. 2 અને 5 ક્રમિક નથી.
- (D) પ્રશ્ન નં. 1 અને 2 ક્રમિક નથી.

96) નીચે આપેલ ઇતિહાસ શિક્ષણના આધારોમાંથી આધાર પદ્ધતિ માટેનો અલિખિત આધાર કયો કહી શકાય ?

- (A) તામ્રપત્ર
- ✓ (B) હથિયાર
- (C) સંધિકરારો
- (D) શિલાલેખો

97) “શિક્ષણના સિદ્ધાંતો” અને “શિક્ષણના સૂત્રો નો સમન્વય” એટલે

- ✓ (A) શિક્ષણ વ્યવહાર
- (B) શિક્ષણ પદ્ધતિ
- (C) શિક્ષણ પ્રયુક્તિ
- (D) શિક્ષણ કૌશલ્ય

98) નીચેનામાંથી કયું સુદઢક નકારાત્મક અશાબ્દિક સુદઢક છે ?

(A) મોઢામાં જીભ છે કે નહિ ?

✓ (B) ગુસ્સાના ભાવથી વિદ્યાર્થી સામે જોવું.

(C) જવાબ આપતાં ફાંફાં પડે છે ને ?

(D) રખડો એટલે આવડી જશે.

99) પ્રશ્નપ્રવાહિતા કૌશલ્ય સંબંધમાં નીચેના પૈકી કયો વિકલ્પ બંધ બેસતો નથી ?

(અથવા કયો વિકલ્પ ખોટો છે ?)

(A) પ્રશ્નનું પુનરાવર્તન ટાળવું જોઈએ.

(B) પ્રશ્નની યોગ્ય ઝડપે રજૂઆત થવી જોઈએ.

✓ (C) 'હા' કે 'ના' માં ઉત્તર આવે તેવા પ્રશ્નો પૂછવા જોઈએ.

(D) યોગ્ય હાવભાવ સાથે પ્રશ્નની રજૂઆત થવી જોઈએ.

100) વર્ગમાં શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓને “ભારત : સ્થાન, કદ” વિશે શિખવી રહ્યા છે. નીચે આપેલા પ્રશ્નમાંથી કયા પ્રશ્ન એકમ સાથે સુસંગત નથી ?

(1) ભારતદેશ કયા ખંડમાં આવેલ છે ?

(2) ભારતના મુખ્ય ભૂમિભાગનું સ્થાન જણાવો.

(3) દુનિયામાં કેટલા ખંડો આવેલા છે ?

(4) ભારતના દક્ષિણતમ સ્થળનું નામ શું છે ?

(5) વિસ્તારની દષ્ટિએ સૌથી નાનો ખંડ કયો છે ?

(6) ભારત દેશ કયા ગોળાર્ધમાં આવેલો છે ?

✓ (A) 3 અને 5

(B) 1 અને 2

(C) 4 અને 5

(D) 3 અને 2

